

Årsrapport 2011

Innledning

Det nordiske alfaråd har i vesentlig grad gjennomført de tiltak og aktiviteter som er beskrevet virksomhetsplanen for 2011. Arbeidet med å utforme moduler for en nordisk videreutdanning har hatt størst oppmerksomhet og tatt mest tid. Møteplanen er gjennomført etter planen og i tillegg har Alfarådet vært representert på to møter utover det som var planlagt. Tiltakene for Alfarådet er plassert under hovedområde 1, *Fleksibilitet i utdanningen*, i den overordnede virksomhetsplanen for NVL

Dato og sted	Hvem deltok	Tema for møte	Resultat
27. og 28. januar, Malmö	Hele nettverket	Planlegging av aktivitetene i 2011, virksomhetsplan, årsrapport	Gjennomført etter planen
12. og 13. mai, København	Hele nettverket	"Arbeid med lærerkompetanse" Arbeid med nettsiden på NVL.net	Gjennomført etter planen
København	Lilly Christensen og Qarin Franker	Å utforme kompetansemålene for en lærerutdanning	Utkastet gikk en runde blant alfarådets medlemmer før det ble lagt fram på møtet i Finland i september, hvor både alfarådet og nasjonale eksperter deltok.
Planlagt møte med distansnettverket i September i Norge.	Avlyst	Kartlegge eventuelle felles interesseområder i de to nettverkene.	Dette tema vil bli forsøkt tatt opp igjen i 2012
15. og 16. september Hanaholmen, Finland	Hele nettverket Fagpersoner fra universitet og høyskoler	Gjennomgang av utkastet fra Q og Lilly Konferansen 2012 Program, arbeidsfordeling	Konkrete forslag til forbedringer av utkastet. Disse skal innarbeides og hele planen skal legges fram på konferansen spt 2012.
5.og 6.desember København	Hele nettverket	Programutkast for konferansen sept 2012	Gjennomført etter planen

Digital teknologi

Tiltak beskrevet i Vp 2011:

"Alfarådet vil vurdere prosjekt i Norge og andre land i Norden om bruk av digitale ressurser, for eksempel Smartboard i alfabetiseringsundervisningen med fokus på frågan: "Kan teknologien tilføre undervisningen noe som kan gjøre prosessen raskere og bedre?"

Resultat/vurdering:

I Norge er det satt i gang et prosjekt finansiert av Vox, nasjonalt fagorgan for kompetansepolitikk hvor en gruppe deltakere i norskundervisningen bruker et "talende" tastatur i lese- og skriveopplæringen. Hver bokstav på tastaturet er tilordnet bokstavlyden. Gjennom dette prosjektet vil en finne ut om en slik tilnærming vil kunne gjøre opplæringen mer effektiv og bedre. Prosjektet vil avsluttes v 2012. Resultater fra dette prosjektet vil formidles på den nordiske alfakonferansen i Sandefjord i september 2012. Det er flere prosjekter med vinklingen *Å skrive seg til lesing* i ordinær grunnskole for barn og ungdom i Norge. Prosjektene bygger i stor eller mindre grad på Arne Tragetorns forskning rundt barns leseopplæring.

Tiltak beskrevet i Vp 2011:

"Alfarådet vil innhente opplysninger gjennom en spørreundersøkelse blant lærere i nettverket om hvilke tiltak som allerede er satt i gang. Til dette vil e-postadressene fra alfakonferansen i 2010 tas i bruk, i tillegg til eventuelle nasjonale kontaktdatabaser."

Resultat/vurdering:

Dette prosjektet er ikke gjennomført på grunn av manglende tid til disposisjon.

Fjernundervisning

Tiltak beskrevet i Vp 2011

Alfarådet skal ha et møte med Nordiskt Distansnätverk for å finne ut om det finnes relevante felles tilknytningspunkter mellom nettverkene.

Resultat/vurdering

Alfarådets hovedkoordinator har hatt møte med leder for distansnettverket Torild Slaato. Distansnettverket har møter rundt i Norden, i tillegg til webinarer på nett. Ett av alfarådets medlemmer hadde ønske om å delta på et møte, men pga de kostnadene dette medførte ble dette ikke gjennomført. Alfarådet vil imidlertid prøve å gjennomføre dette prosjektet i 2012. Særlig vil bruk av digital teknologi kunne brukes i nettverksammenheng innefor alfarådet.

Svake grupper i samfunnet

Lærerkompetanse

Tiltak beskrevet i Vp2011

"Alfarådet skal formulere utfordringer innenfor undervisning i grunnleggende lese- og skrive kompetanse (litteracitet). Målet er å utforme nordiske anbefalinger for kompetanseutvikling for lærere. "Hva må lærere kunne på områdene: Den første lese- og skriveutvikling, nordiske språk som andrespråk, gode metoder og kunnskap om voksnes læring og individuelle sociokulturelle og utdanningspolitiske faktorer som påvirker utdanningen."

"Forut for det faglige arbeidet med å utforme modulene, vil det være en innsamling av det som allerede finnes av planer for utvikling av lærernes kompetanse på alfabetiseringsfeltet i de nordiske land. Det er bare kompetansegivende moduler som er interessante."

Resultat/vurdering

Peter Villads Vedel innhentet og sammenfattet informasjon til en kort rapport. Denne følger vedlagt. På møtet på Hanaholmen ble vi også gjort kjent med rapporten *Integration gennem voksen- og efteruddannelse*, utarbeidet på oppdrag fra Nordisk ministerråd.

Resultatet av arbeidet med moduler for en videreutdanning for lærere som underviser "voksne som skal lære å lese og skrive for første gang på et språk som ikke er deres morsmål", skal presenteres på Den nordiske alfabonferansen 2012 i Sandefjord, Norge. Til dette arbeidet har Alfarådet hentet inn eksperter fra høyskole og universitet. Både på møtet i København i mai og på Hanaholmen ved Helsingfors i september, har diskusjonen om det faglige innholdet og utformingen av lærermodulen hatt høyeste prioritet.

Implementering av en nordisk videreutdanning

Alfarådet har diskutert hvordan en slik "nordisk videreutdanning" kan gjennomføres. Alfarådet fikk også anledning til å diskutere dette med Kirsten Preisler og Kai Koivumäki fra NVL under møtet i København i desember.

Hjemmesiden

Det er ikke lagt til vesentlige bidrag i året 2011. I forbindelse med konferansen vil hjemmesiden oppdateres og oppgraderes med fagstoff.

Samarbeid med Fengselsnettverket

Alfarådet har mottatt kartleggingsguidene som ble utarbeidet. Året 2011 er det gjennomført prosjekt i de ulike nordiske land. Alfarådet har stilt seg åpne for et videre samarbeid i 2012.

Annet

- Deltakelse på "konferanse om voksnes lese- og skriveferdigheter i Nuuk" 22. og 23. mars

Birgit Gedionsen, NVL-kontaktperson i Grønland, henvendte seg til Alfarådet om å delta i en konferanse i Grønland. Det nordiske fengselsråd var også representert. Det er store utfordringer i Grønland når det gjelder lese- og skriveferdighet i befolkningen. Det var lærerikt og tankevekkende å delta på konferansen. Det nordiske alfaråd arbeider for innvandre som må lære å lese på et annetspråk. Utfordringene i Grønland er i stor grad knyttet til forholdet mellom de to språkene dansk og grønlandsk og den historiske utvikling som har skjedd. Mange har fått for dårlig opplæring slik at de ikke behersker sitt morsmål i skrift.

-Deltakelse på et møte i Stavanger 15.november for å diskutere et mulig samarbeid mellom flere parter, herunder Alfarådet, om en mulig intergrasjonskonferanse i 2012

Maria Marquard fra DPU i Danmark var kontaktperson for Alfarådet. Petter Gilsvik som representerte det Internasjonale Hus i Stavanger var initiativtaker. I løpet av møtet ble vi enige om at planene var for omfattende og målgruppen for utydlig til at prosjektet kunne gjennomføres slik det forelå og innenfor beskrevet tidsramme.

Endringer i alfarådet

Fra året 2012 vil det være en representant fra Færøyene med i Alfarådet.

Marja Liisa Toivanen Finland trer ut av Alfarådet og Pirjo Immonen-Oikkonen etterfølger henne.

Medlemmer i Alfarådet 2011:

- Helga Arnesen, Vox Nasjonalt fagorgan for kompetansepolitikk, Norge
- Lilly Christensen, Voksenundervisningscenter Frederiksberg (VUF), København, Danmark
- Qarin Franker, Institutet för svenska som andraspråk (ISA), Göteborgs universitet, Sverige
- Marja Liisa Toivanen, Vi läser tillsammans -nätverk, Helsingfors, Finland
- Guðmundur Kristmundsson, Islands Universitet, Reykjavik, Island
- Inga-Lena Rydén, Nationellt centrum för svenska som andraspråk, Stockholms universitet, Stockholm, Sverige
- Peter Villads Vedel, Ministeriet for flyktninge, indvandrere og integration, København, Danmark

Helga Arnesen
Hovedkoordinator